Streszczenie sprawozdania z wdrażania

Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020

za rok 2022

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko
Rzeczpospolita Polska
Dofinansowane przez Unię Europejską
Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej

1. O programie

Program Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 to największy program finansowany z Funduszy Europejskich nie tylko w Polsce, ale i w Unii Europejskiej.

Główne obszary, na które przekazywane są środki:

- gospodarka niskoemisyjna,
- ochrona środowiska,
- przeciwdziałanie zmianom klimatu i adaptacja do ich skutków,
- transport,
- bezpieczeństwo energetyczne,
- ochrona zdrowia,
- dziedzictwo kulturowe.

W 2022 roku Polska została poważnie dotknięta skutkami agresji zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę w czasie, gdy gospodarka nadal odbudowywała się po pandemii COVID-19.

W odpowiedzi na nowe wyzwania, na początku czerwca 2022 r., do KE przekazaliśmy wniosek o dwie zmiany programu. Pierwsza z nich miała na celu zwiększenie efektywności programu w obszarach **energetyki i transportu**. Dzięki tej zmianie w szerszym zakresie możliwa jest realizacja projektów wspierających cele tzw. **zielonej transformacji energetycznej** (tj. wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych) oraz realizacja działań związanych ze **zwiększeniem bezpieczeństwa drogowego**. Druga zmiana polegała na uwzględnieniu środków z **II transzy** unijnego Instrumentu **REACT-EU (93 mln euro).**

13 lipca 2022 roku Komisja Europejska zaakceptowała zmiany w programie.

Finansowanie:

- **Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego** — 4,97 mld euro,
- **Fundusz Spójności –** 22,44 mld euro,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – **REACT-EU** – 767,89 mln euro,
- **Środki krajowe** – publiczne i prywatne – minimum 5,27 mld euro.

2. Przegląd wdrażania programu

Rok 2022 był przedostatnim rokiem realizacji Programu Infrastruktura i Środowisko.

W 2022 roku realizowaliśmy zadania takie jak:

- zatwierdzanie i aktualizacja *Kryteriów wyboru projektów*;
- wpisywanie projektów na *Wykaz projektów zidentyfikowanych*;
- ogłaszanie nowych naborów i ocena składanych wniosków;
- kontynuacja zawierania umów o dofinansowanie, aneksowania umów, wnioskowania o płatności i przesyłania wniosków do Komisji Europejskiej.

Do końca 2022 roku:

- ogłosiliśmy **109 konkursów** we wszystkich wspieranych sektorach na kwotę dofinansowania **8,4 mld euro**[1];
- na ***Wykazie projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego***, znajdowały się **843 projekty** z szacowaną kwotą dofinansowania UE **20,7 mld euro**;
- podpisaliśmy **2 974 umowy o dofinansowanie** na kwotę wsparcia unijnego **25,8 mld euro**;
- beneficjenci złożyli **wnioski o płatność** o wartości ponad **34,7 mld euro**, z czego kwota dofinansowania UE wyniosła **21,1 mld euro**;

do Komisji Europejskiej przesłaliśmy **wnioski o płatność** na kwotę **wydatków kwalifikowanych 27,6 mld euro**, kwota **wnioskowana to 24,8 mld euro**.

[1] Wszystkie dane finansowe w Sprawozdaniu są przeliczone po kursie EBC obowiązującym w styczniu 2023 r., tj. 4,6855 PLN/EUR.

3. Kwestie mające wpływ na wdrażanie programu i podjęte działania

Podczas wdrażania projektów unijnych w 2022 nadal odczuwalne były **skutki pandemii COVID-19**.

Wojna w Ukrainie spotęgowała problemy dotychczas obserwowane podczas wdrażania POIiŚ.

Znaczący wzrost cen materiałów i usług budowlanych ma wpływ na wszystkie przedsięwzięcia inwestycyjne w programie	Utrzymująca się niekorzystna sytuacja na rynku usług budowlanych powoduje wzrost kosztów projektów. Wobec braku środków na pokrycie różnicy pomiędzy wartością prac określoną we wniosku o dofinansowanie a wartością uzyskaną w wyniku przetargu, beneficjenci zmuszeni są do unieważniania przetargów, co powoduje opóźnienia w realizacji projektów. Instytucje zaangażowane we wdrażanie analizują każdy przypadek, w którym nastąpił wzrost kosztów projektu w wyniku postępowania przetargowego. W miarę dostępności środków podejmowane są decyzje o zwiększeniu wsparcia dla projektów, po wcześniejszym zapewnieniu zgodności z kryteriami wyboru. Organizowane są spotkania z beneficjentami i analizowane są możliwe rozwiązania.
Problemy wynikające bezpośrednio z **wybuchu wojny w Ukrainie**	Obserwujemy problemy powiązane bezpośrednio z wybuchem wojny tj.: ↳ **odpływ pochodzących z Ukrainy pracowników** budowlanych jak również pracowników jednostek realizujących projekty; ↳ utrudnienia w dostawie materiałów budowlanych i sprzętu z uwagi na przerwane łańcuchy dostaw; ↳ opóźnieniami w dostawach sprzętów zakupionych przez podmioty lecznicze z uwagi na fakt, że jakikolwiek transport przez terytorium Ukrainy jest niemożliwy; ↳ **wzrost cen energii**, w tym gazu oraz trudności związane inwestycjami opartymi o budowę nowych przyłączy gazowych. Na bieżąco analizujemy informacje przekazywane przez beneficjentów m.in. we wnioskach o płatność. Instytucje stosują indywidualne i elastyczne podejście do pojawiających się problemów, oferują m.in. możliwość wydłużania realizacji projektów. Organizowane są spotkania z beneficjentami i okresowe przeglądy projektów oraz cykliczne spotkania z udziałem wszystkich zaangażowanych stron.

Informacje o programie mogą Państwo znaleźć na naszej stronie internetowej www.pois.gov.pl.

Przykładowe projekty realizowane ze środków POIiŚ 2014-2020

Sektor transportu

1. Zakup lokomotyw manewrowych do obsługi terminali intermodalnych w Kutnie, Brzegu Dolnym i Gliwicach

Wartość całkowita: 3,4 mln euro

Dofinansowanie UE: 1,2 mln euro

Beneficjent: PCC INTERMODAL S.A.

Termin realizacji: 2017 – 2022

Projekt realizowany na terenie województw: śląskiego, łódzkiego i dolnośląskiego.

W ramach projektu zakupiono 3 zmodernizowane spalinowe lokomotywy manewrowe do obsługi terminali intermodalnych. Poprzez realizację projektu zwiększyła się przepustowości terminali intermodalnych w Kutnie, Brzegu Dolnym i Gliwicach oraz nastąpiła ogólna poprawa efektywności operacyjnej poprzez zwiększenie ich zdolności przeładunkowej. Realizacja projektu pośrednio wpływa także na zwiększenie udziału transportu intermodalnego w przewozie ładunków ogółem, zmniejszenie negatywnego oddziaływania transportu na środowisko naturalne, redukcję zatłoczenia motoryzacyjnego na polskich drogach oraz rozwój i integrację poszczególnych gałęzi multimodalnego systemu transportowego.

Źródło:www.pccintermodal.pl

Źródło:www.pccintermodal.pl

Źródło:www.pccintermodal.pl

2. Budowa obwodnicy Góry Kalwarii w ciągu dk 50 i 79

Wartość całkowita: 83,2 mln euro

Dofinansowanie UE: 54,4 mln euro

Beneficjent: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Termin realizacji: 2014 – 2021

Projekt realizowany na terenie województwa mazowieckiego.

W ramach projektu wybudowano obwodnicę miasta Góra Kalwaria o długości 9 km. 5 km zostało wybudowane w ciągu drogi krajowej nr 79, zaś 4 km w ciągu drogi krajowej nr 50. Powstała dwujezdniowa droga z dwoma pasami ruchu i utwardzonym poboczem. Ponadto wykonano także: wiadukty, estakady, most, przepusty, przejście podziemne dla pieszych, kanalizację deszczową i sanitarną, ekrany akustyczne, urządzenia bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz zieleń drogową. W rezultacie wszystkich działań powstał bezpieczny odcinek drogi krajowej, zapewniającej wysoki komfort ruchu drogowego oraz odpowiednie powiązania z pozostałą siecią drogową. Nastąpiło odciążenie miasta od nadmiernego ruchu drogowego i poprawa warunków życia mieszkańców terenów zabudowy sąsiadującej z istniejącymi rozwiązaniami komunikacyjnymi.

Źródło: www.gov.pl/web/infrastruktura

Źródło: www.muratorplus.pl

3. Zakup taboru kolejowego: nowoczesnych elektrycznych zespołów trakcyjnych na potrzeby rozwoju kolei małopolskich (POIiŚ 2014-2020)

Wartość całkowita: 23,5 mln euro

Dofinansowanie UE: 8,9 mln euro

Beneficjent: Województwo Małopolskie

Termin realizacji: 2017 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa małopolskiego.

W ramach projektu zakupiono 4 czteroczłonowe elektryczne zespoły trakcyjne na potrzeby przewozów pasażerskich o charakterze aglomeracyjnym. Zakupione pociągi są nowoczesne, ciche, bezpieczne i komfortowe, a jednocześnie zaspokajają potrzeby pasażerów o ograniczonej sprawności ruchowej. Realizacja projektu wpłynęła na ograniczenie ruchu drogowego oraz zwiększenie komfortu i bezpieczeństwa podróżowania. Nie bez znaczenia jest także udział inwestycji w zmniejszeniu negatywnego wpływu na środowisko poprzez przejmowanie ruchu pasażerskiego koleją z mniej przyjaznych środowisku gałęzi transportu oraz dostosowanie wpływu kolei na środowisko do poziomu wymaganego przez prawo np. w zakresie hałasu.

Źródło: https://mapadotacji.gov.pl

Źródło: wwwww.malopolskainwestuje.pl

4. Rozwój elektrycznego transportu publicznego w Gdyni poprzez zakup elektrycznego taboru wraz z rozbudową infrastruktury oraz budową punktów doładowań

Wartość całkowita: 20,1 mln euro

Dofinansowanie UE: 13,8 mln euro

Beneficjent: Przedsiębiorstwo Komunikacji Autobusowej Sp. z o.o.

Termin realizacji: 2020 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa pomorskiego.

W ramach projektu zakupione zostały 24 autobusy elektryczne, z czego 8 to autobusy przegubowe, a 16 standardowe. Ponadto wybudowano miejsca i stacje wolnego ładowania częściowo na terenie obecnej zajezdni oraz częściowo na pozyskanej działce przyległej do terenu zajezdni. Wybudowano także 7 stacji pantografowych szybkiego ładowania ze stacjami transformatorowymi na 5 istniejących pętlach autobusowych i przystankach końcowych. Nowy tabor zastąpił stare autobusy zasilane olejem napędowym. Dzięki realizacji projektu nastąpiło zwiększenie udziału przyjaznego środowisku transportu publicznego w obsłudze mieszkańców Gdyni. Zwiększyła się atrakcyjność czystego, bezpiecznego i efektywnego transportu publicznego, co spowodowało poprawę warunków życia mieszkańców Gdyni i turystów przyjeżdżających do miasta.

Źródło: https://mapadotacji.gov.pl

Źródło: https://mapadotacji.gov.pl

Sektor energii

5. Solar-R 2 Farma Fotowoltaiczna Bogucice Drugie I – 7,2 MW

Wartość całkowita: 4,4 mln euro

Dofinansowanie UE: 2,4 mln euro

Beneficjent: Solar-R 2 Sp. z o.o.

Termin realizacji: 2021 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa świętokrzyskiego.

W ramach przedsięwzięcia wybudowano nową farmę fotowoltaiczną o mocy 7,2 MW. Produkcję energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych wykorzystujących OZE szacuje się na poziomie 7 488,6 MWhe/rok. Za produkcję odpowiada blisko 20,7 tys. paneli PV znajdujących się na ogrodzonym i monitorowanym terenie. Projekt przyczynia się do zwiększenia udziału OZE w produkcji energii elektrycznej, co wpływa bezpośrednio na wzrost bezpieczeństwa energetycznego regionu. Inwestycja wpisuje się w cele polityki ekologicznej Unii Europejskiej oraz pakietu klimatycznego w zakresie ochrony środowiska.

6. Gazociąg Tworóg-Kędzierzyn

Wartość całkowita: 61,1 mln euro

Dofinansowanie UE: 31,4 mln euro

Beneficjent: Operator Gazociągów Przesyłowych Gaz-System S.A.

Termin realizacji: 2015 – 2022

Projekt realizowany na terenie województw śląskiego i opolskiego.

W ramach projektu wybudowano 43,4 km gazociągu Tworóg – Kędzierzyn o średnicy 1 000 mm i maksymalnym ciśnieniu roboczym 8,4 MPa. Powstał też węzeł przesyłu gazu Tworóg wraz ze śluzą uniwersalną nadania i odbioru tłoka inspekcyjnego i infrastrukturą towarzyszącą liniowych zespołów zaporowo-upustowych z układami obejściowymi wyposażonymi w kolektory umożliwiające podłączanie nowych stacji/odbiorców. Efektem zrealizowanej inwestycji jest zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności przesyłu gazu ziemnego w rejonie Opolszczyzny i Śląska, a w skali kraju zwiększenie zdolności przesyłowych i stopnia dywersyfikacji źródeł gazu ziemnego. Ponadto gazociąg relacji Tworóg – Kędzierzyn stanowi element Korytarza Gazowego Północ-Południe. Ważną korzyścią dla społeczności lokalnej jest corocznie odprowadzany przez GAZ-SYSTEM S.A. podatek od nieruchomości w wysokości 2% wartości odcinka gazociągu zlokalizowanego na terenie danej gminy.

Źródło: www.gaz-system.pl

Źródło: www.gaz-system.pl

Źródło: www.gaz-system.pl

Źródło: www.gaz-system.pl

Sektor środowiska

7. Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Mogilnie

Wartość całkowita: 7,6 mln euro

Dofinansowanie UE: 3,8 mln euro

Beneficjent: Gmina Mogilno

Termin realizacji: 2015 – 2022

Projekt realizowany w województwie kujawsko-pomorskim.

W ramach projektu przebudowana została oczyszczalnia ścieków komunalnych w Mogilnie. Zakres prac obejmował miedzy innymi: przebudowę i rozbudowę punktu zlewnego ścieków dowożonych, przepompowni głównej ścieków surowych, osadnika wstępnego reaktorów biologicznych, osadników wspólnych, przepompowni osadów, budowę hali oczyszczania mechanicznego oraz zbiorników retencyjnych na ścieki surowe i dowożone. Dzięki realizacji inwestycji zwiększyła się liczba ludności korzystającej z ulepszonego systemu oczyszczania ścieków poprzez dostosowanie istniejącego układu technicznego do obowiązujących standardów i technologii stosowanych w procesie oczyszczania ścieków. Zmniejszeniu uległo oddziaływanie na pobliskich mieszkańców w zakresie emisji zanieczyszczeń do powietrza, hałasu do środowiska oraz uciążliwości zapachowej. Zmodernizowana oczyszczalnia ścieków zapobiega procesowi przedostawania się substancji biogennych do wód powierzchniowych, które w konsekwencji przedostałyby się do Bałtyku.

Źródło: www.mogilno.pl

Źródło: www.mogilno.pl

Źródło: www.mogilno.pl

8. Rozwój terenów zieleni w mieście Płocku

Wartość całkowita: 4,8 mln euro

Dofinansowanie UE: 2,3 mln euro

Beneficjent: Gmina Miasto Płock

Termin realizacji: 2014 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa mazowieckiego.

W ramach projektu dokonano nowych nasadzeń, które uzupełniły ubytki zieleni. Ograniczono występowanie roślin należących do inwazyjnych gatunków obcych, przy czym zachowano wszystkie istniejące cenne drzewa rodzime o znacznych rozmiarach. Wykonano wielopiętrową wielogatunkową zieleń, opartą na gatunkach rodzimych, co stworzyło dogodne warunki dla ptaków, owadów oraz drobnych ssaków. Teren ukształtowany został w naturalny sposób, co dodatkowo podniosło jego wartość biologiczną. Projekt jest elementem budowania rozwiniętego i właściwie użytkowanego systemu zieleni miasta Płocka. Jego realizacja pomogła stworzyć warunki oparte na naturalnych zasobach środowiska, umożliwiające integrację społeczną i wzrost poczucia tożsamości mieszkańców. Dzięki inwestycji udało się zbudować atrakcyjną przestrzeń publiczną umożliwiającą aktywny wypoczynek w zgodzie z naturą.

Sektor kultury

9. Wzbogacenie oferty Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi poprzez modernizację infrastruktury, prace konserwatorskie i zakup wyposażenia

Wartość całkowita: 3,3 mln euro

Dofinansowanie UE: 1,9 mln euro

Beneficjent: Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi

Termin realizacji: 2016 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa łódzkiego.

W ramach projektu zmodernizowana została infrastruktura zabytkowej Białej Fabryki Ludwika Geyera wraz z jej otoczeniem historycznym. Zakres prac obejmował mi.in. remonty wnętrz i elewacji budynków. Przebudowano szereg pomieszczeń, przygotowano magazyn studyjny i wystawy stałe. Wykonano zewnętrzną instalację centralnego ogrzewania na terenie Skansenu. Ponadto zakupiono multimedia i wyposażenie niezbędne do realizacji celów projektu. W ramach inwestycji przeprowadzono także gruntowną renowację zabytkowych domów znajdujących się na terenie Łódzkiego Parku Kultury Miejskiej. Dzięki wszystkim przeprowadzonym pracom muzeum zyskało obszerne przestrzenie ekspozycyjne, które pozwalają na przygotowanie nowej oferty wystawienniczej i edukacyjnej. Zmodernizowane przestrzenie zostały przystosowane do spełniania nowoczesnych standardów ekspozycyjnych oraz multimedialnych i interaktywnych funkcji kulturalno-edukacyjnych.

Źródło:. https://muzeon.pl

Źródło: https://muzeon.pl

Źródło: https://muzeon.pl

Źródło: https://muzeon.pl

10. Pałac w muzeum, Muzeum w Pałacu. Ochrona, zachowanie i udostepnienie na cele publiczne zabytków ruchomych i nieruchomych o znaczeniu ogólnopolskim

Wartość całkowita: 4,6 mln euro

Dofinansowanie UE: 3,1 mln euro

Beneficjent: Muzeum Narodowe w Kielcach

Termin realizacji: 2015 – 2022

Projekt realizowany na terenie województwa świętokrzyskiego.

W ramach projektu wykonano remont elewacji Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach wraz z rekonstrukcją rzeźb na elewacji oraz montażem instalacji przeciwoblodzeniowej i częściowym remontem połaci dachu, montaż instalacji zabezpieczających (system sygnalizacji pożaru, system dozoru telewizyjnego i system sygnalizacji włamania i napadu). Przeprowadzono remont Galerii Malarstwa Polskiego wraz ze zmianą aranżacji i zakupem wyposażenia wystawy (w tym zakupem urządzeń nawilżających i odwilżających) oraz remontem klatki schodowej i łazienek (w tym przystosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych). Przeprowadzono także szereg prac konserwatorskich: konserwacja malowideł ściennych w Izbie Stołowej Górnej Pałacu, konserwacja stropu ramowego w II Pokoju Senatorskim wraz z pięcioma obrazami. W wyniku realizacji projektu nastąpiło zwiększenie wykorzystania potencjału Dawnego Pałacu Biskupów Krakowskich w Kielcach na rzecz wzrostu uczestnictwa społeczeństwa w kulturze, w tym osób niepełnosprawnych i wykluczonych.

Źródło:: https://mnki.pl

Źródło: https://mnki.pl

Źródło: https://mnki.pl

Źródło: https://mnki.pl

Sektor zdrowia

11. Utworzenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR) wraz z wyposażeniem na bazie istniejącej Izby Przyjęć w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w Toruniu

Wartość całkowita: 2,0 mln euro

Dofinansowanie UE: 1,5 mln euro

Beneficjent: Specjalistyczny Szpital Miejski im. Mikołaja Kopernika

Termin realizacji: 2014 – 2022

Projekt realizowany w województwie kujawsko-pomorskim.

W ramach inwestycji Szpitalny Oddział Ratunkowy został zaopatrzony w aparaturę specjalistyczną, m.in. przyłóżkowe RTG czy przewoźne USG. Wyposażone zostały także dwa stanowiska resuscytacyjno-zabiegowe, dwa stanowiska wstępnej intensywnej terapii i cztery stanowiska obserwacyjne. Zwiększyła się również sama powierzchnia oddziału – jest to obecnie 941 m kw. Inwestycja umożliwiła poprawę warunków pracy kadry i zapewniła pacjentom większe bezpieczeństwo zdrowotne. Możliwa jest obecnie realizacja bardziej specjalistycznych procedur, które wymagają odpowiedniego sprzętu oraz personelu. W rezultacie wszystkich działań nastąpiło wzmocnienie infrastruktury służby zdrowia w zakresie ratownictwa medycznego oraz poprawa dostępności usług medycznych.

Źródło: www.med.torun.pl

Źródło: www.med.torun.pl

Źródło: www.med.torun.pl

12. Przebudowa i unowocześnienie wyposażenia aparaturowego Oddziałów I, IV, VIII, IX, X, XI, XII Ośrodka Pediatrycznego Centralnego Szpitala Klinicznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Wartość całkowita: 6,2 mln euro

Dofinansowanie UE: 5,0 mln euro

Beneficjent: Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centralny Szpital Kliniczny Uniwersytetu Medycznego w Łodzi

Termin realizacji: 2014 – 2022

Projekt realizowany na województwa łódzkiego.

W ramach projektu przebudowano 7 oddziałów szpitalnych. Roboty obejmowały m.in.: prace rozbiórkowe i demontażowe, wykonanie przejść i przebić w istniejącej konstrukcji murowanej, wykonanie nowych ścianek działowych, montaż nowej stolarki i ślusarki drzwiowej i okiennej, przebudowę instalacji wodnej oraz centralnego ogrzewania, wykonanie nowej instalacji wentylacji mechanicznej i klimatyzacji. Ponadto wymieniono wyposażenie i aparaturę medyczną dla 7 oddziałów oraz powiązanych z nimi pracowni diagnostycznych, Oddziału Intensywnej Terapii i Anestezjologii oraz Bloku Operacyjnego.

Źródło: CSK UM w Łodzi

Źródło: CSK UM w Łodzi

Źródło: CSK UM w Łodzi